

застосовується до об'єктів матеріального виробництва (промисловості, транспорту), що відповідно виключають можливість впливу шкідливих та небезпечних факторів на працівників [7, с. 165]. Безпека ж, як вказано в «Словнику української мови» - «це стан, коли комусь чи чомусь небудь ніхто і ніщо не загрожує» [8, с. 136]. Таким чином, в основі визначення «безпека праці» покладено саме «охорону праці», що має довшу історію застосування і більше використовується у сучасних наукових дослідженнях в цій сфері.

Отже, на даний час система охорони праці в садово-парковому господарстві має базуватися не тільки на правових заходах з боку держави, але й на участі суб'єктів трудових правовідносин щодо збереження належного фізичного стану працівника, що тісно пов'язано з економічним і соціальним благополуччям роботодавця та дозволяє уникнути багатьох проблем.

Список літератури

1. Собакарь А.О. Структура правового інституту охорони праці. *Право і суспільство*. Дніпро, 2016. № 2-2 С. 81-86.
URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2016/2_2016/part_2/17.pdf.
2. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
3. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.
4. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>.
5. Про стандартизацію : Закон України від 05.06.2014 р. № 1315-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#Text>.
6. Правила охорони праці в міському зеленому господарстві : затв. наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 10.06. 2000 р. № 270. URL: http://normativ.info/list_files.php?put=excel_base/norms/npraor.csv&n=467.
7. Цопа В. Принципи, структура та процес керування ризиками. *Охорона праці*. Київ, 2019. № 1. С. 26-29.
8. Словник української мови : у 20 т. / НАН України. Київ : Український мовно-інформаційний фонд, 2010. Т. 1 : А-Б. 912 с. URL: <https://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?wordid=3405&page=136>.

УДК 635.92:712.4(477.41)

СТРУТИНСЬКА Ю.В., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

ОРГАНІЗАЦІЯ ДОГЛЯДУ ЗА ЗЕЛЕНИМИ НАСАДЖЕННЯМИ НА САДОВО-ПАРКОВИХ ОБ'ЄКТАХ м. БІЛА ЦЕРКВА

Досліджено садово-паркові об'єкти м. Біла Церква. Проаналізовано досвід організації догляду за зеленими насадженнями, організації моніторингу стану об'єктів благоустрою.

Ключові слова: садово-паркові об'єкти, організація, моніторинг, зелені насадження, міська дендрофлора, догляд, садово-паркове господарство.

Садово-паркові об'єкти завжди були центральною частиною міського життя. Це місця відпочинку, розваг, рекреації та оздоровлення міських жителів. Але сьогодні такі об'єкти зіткнулися з серйозними проблемами, починаючи від недостат-

нього використання громадськістю до зменшення ресурсів, фінансування для обслуговування, та відсутність кваліфікованого персоналу.

Утримання садово-паркових об'єктів здійснюється службами садово-паркового господарства, обладнаними спеціальною технікою, матеріалами. Утримання об'єктів повинні здійснювати спеціалізовані бригади робітників (садівників) під керівництвом тільки професійно підготовлених інженерно-технічних працівників.

Такі озеленені території можуть перебувати в різних формах власності: в державній власності, муніципальній власності, а також в інших формах власності, визначених Земельним кодексом України. Незалежно від форми власності кожен землекористувач зобов'язаний утримувати і охороняти об'єкти ландшафтної архітектури за рахунок власних коштів самостійно або шляхом укладення відповідних договорів із спеціалізованими експлуатуючими організаціями.

Основні правила утримання і охорони об'єктів ландшафтної архітектури на території України в даний час повинні визначатися директивно-нормативними матеріалами. У найбільших містах України, в тому числі і в місті Біла Церква експлуатуючими організаціями здійснюється практика моніторингу стану всіх елементів благоустрою та озеленення на об'єктах. Моніторинг полягає в постійному відстеженні їх стану і вжиття необхідних заходів щодо запобігання або усунення будь-якої шкоди. В основу моніторингу покладено загальний; частковий, або поквартальний, огляд (обстеження); позачерговий, або надзвичайний, огляд об'єктів озеленення.

При загальному огляді обстежують усі елементи садово-паркових об'єктів загального і відомчого користування 2 рази на рік (навесні та восени). Навесні перевіряють стан об'єктів і готовність їх до подальшої експлуатації, восени - готовність об'єкта до експлуатації в зимових умовах. Кожен огляд закріплюється відповідними актами.

Частковий, або поквартальний, огляд спрямований на визначення стану об'єкта або його частини з метою оцінки діяльності експлуатуючих служб за кварталний період і постановки завдань щодо поліпшення їх роботи.

Позачерговий, або надзвичайний, огляд обумовлюється різкою зміною умов експлуатації через стихійне лихо чи технічних причин (прокладка комунікацій, самовільне знищення зелених насаджень).

Для всіх видів оглядів призначають постійно діючу комісію, яка з виходом на місце приймає рішення. До її складу крім інженерів експлуатованих служб залучаються представники громадських організацій, підприємств садово-паркового господарства.

Організація робіт по догляду за насадженнями на об'єктах озеленення передбачає заходи щодо їх збереження і створення умов, найбільш сприятливих для росту і розвитку деревно-чагарникової рослинності і газонних трав.

Виробничий процес утримання об'єктів озеленення включає агротехнічні заходи по догляду за насадженнями і прийоми їх формування, охорону насаджень, газонів, квітників, поточний і капітальний ремонт конструктивних елементів об'єктів. Заходи по догляду полягають в проведенні робіт, спрямованих на забезпечення життєдіяльності рослин, запобігання їх передчасної загибелі і збереження декоративності.

Вихідними даними для визначення обсягу робіт і організації їх здійснення є:
- інвентаризаційна характеристика та оцінка стану об'єктів озеленення;

- групування об'єктів або їх частин за місцем розташування і характеру догляду;
- технологічні карти і розрахунки витрат на проведення доглядів;
- кошторис витрат.

Виходячи з потреби догляду за насадженнями на конкретній ділянці, формується виробнича програма робіт та визначаються терміни її виконання з урахуванням сезонності.

Безпосереднім організатором робіт на ділянці є майстер. Він в залежності від характеру догляду формує бригади робітників, наділяє їх необхідним інструментом і обладнанням, інструктує і організовує проведення повного комплексу робіт, передбаченого нормативно-технологічної карти. Після закінчення планового періоду майстер складає звіт про виробничу діяльність, в якому відображаються планові і фактичні витрати коштів, робочої сили, матеріалів і транспорту по основним видам робіт.

Список літератури

1. Інструкція з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України. Затверджена Міністерством будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України наказ №226 від 24.12.2001 (зі змінами і доповненнями). – К., 2007. – 21 с.
2. Закон України «Про благоустрій населених пунктів» від 06.09.2005 № 2807- IV [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2807-15>
3. Закон України від 20.05.1999 № 687-ХІV: Про архітектурну діяльність (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/687-14>
4. Теодоронський В.С. Будівництво і експлуатація об'єктів ландшафтної архітектури / В.С.Теодоронський, Є.Д.Сабо, В.А.Фролова; за ред. В.С. Теодоронського. – 3-є вид., доп. – М.: Видавничий центр "Академія", 2008. – 352 с.
5. Кожухов Н.И., Теодоронский В.С. Экономика, организация и планирование зеленого хозяйства и строительства. – М.: Стройиздат, 1987. – 320 с.

УДК: 712/27:631:16

РОГОВСЬКИЙ С.В., канд. с.-г. наук

СТАДНІК Л.І., канд. с.-г. наук

СТРУТИНСЬКА Ю.В., асистент

ДОМІЛОВСЬКА Г.О., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА СУЧАСНА РОЛЬ САДОВИХ ЦЕНТРІВ В УКРАЇНІ

Проаналізовано ретроспективу розвитку та сучасну роль садових центрів для декоративного садівництва і зеленого будівництва в Україні. Виділені історичні етапи розвитку садових центрів, обговорюються перспективи їх подальшого розвитку та вплив на розвиток вітчизняного розсадництва.

Ключові слова: декоративне садівництво, імпорт, розсадництво, садивний матеріал, саджанці, контейнерна культура, садово-паркове будівництво.

Вперше садові центри виникли в 30-х роках минулого століття в США, як консультативні центри для садівників аматорів. Це скорше були клуби за інтересами ніж підприємства, проте уже за кілька років вони трансформувалися в приватні